

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 20 oktober 2011

MEDITATIE

De gezonde woorden

Paulus is aan het eind van zijn leven gekomen. Hij is bezorgd als hij kijkt naar de gemeenten die hij heeft gediend. Veel heeft hij mogen doen. Hij weet dat de Heere zijn werk heeft willen gebruiken. Er zijn mensen bekeerd uit het heidendom.

De Joden heeft hij het evangelie verkondigd van Christus de Gekruisigde. Het leven van de apostel heeft op spel gestaan. Maar het neigt naar het einde. Persoonlijk weet Paulus dat hij naar huis gaat. Naar het huis des Vaders met zijn vele woningen. Het zal niet lang meer duren dat de tijd voor hem overgaat in de eeuwigheid. Maar hij ziet terug. Er mogen gemeenten zijn gesticht. Het is zo nodig dat deze gemeenten in stand worden gehouden. Ze moeten bewaard worden bij de leer die naar de Godzaligheid is. De apostel weet ook dat er veel aanslagen op die leer zullen worden gepleegd. Waar God op het hoogste wordt verheerlijkt en de mens vernederd, zal de vijandschap niet achterblijven. Dit zien we ook duidelijk in de loop van de kerkgeschiedenis. Daarom schrijft

Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt.

2 Timotheüs 1:13a

Paulus zo indringend aan zijn geestelijke zoon Timotheüs. 'Houd het voorbeeld der gezonde woorden.' U heeft de kernzaken van het woord van God altijd van mij gehoord. Die kernzaken moet je inprenten tot behoud van de gemeenten. De Heere wil het als de Koning van de Kerk gebruiken tot opbouw. De kanttekening schrijft bij deze woorden: 'Dat is, houd altijd in uw zin een kort begrip der gezonde leer, waarin de voornaamste hoofdstukken derzelve in het kort gelijk als ontworpen en afgebeeld zijn, waarnaar gij uw leringen moogt richten'. Paulus gaf deze opdracht aan Timotheüs. Maar het is een opdracht die wij ook nog altijd ter harte moeten nemen. Aan het begin van de 21e eeuw worden er ook forse aanslagen

op de kerk gepleegd. De gelovende mens lijkt meer in het middelpunt te staan dan de eer van God. Hoe kan de kerk staande blijven? Dan geeft Paulus de opdracht om een samenvatting van de leer die naar de Godzaligheid is over te dragen. Onze vaders hebben dit begrepen, toen zij drie belijdenisgeschriften hebben aanvaard. We vinden een samenvatting van het woord van God in de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leeregels. Die samenvattingen moeten telkens worden overgedragen. Van geslacht tot geslacht. De Heere wilde het gebruiken tot opbouw van Zijn kerk. Het zijn 'gezonde' woorden. Mensen die geestelijk ziek zijn kunnen erdoor worden genezen. Genezen door de grote Medicijnmeester Die Zijn Kerk in stand houdt. Als we de kracht van de gezonde woorden kennen, weten we ook wat de kerk van vandaag nodig heeft. Kent u de kracht van het Woord? Dan bent u vernederd voor de Heere. U bent een klein mens geworden voor de heilige en rechtvaardige God. Ziek, melaats van het hoofd tot de voeten. Van onze kant is er geen genezing meer mogelijk. Maar Paulus heeft meer gezegd. Er is hulp besteld bij een Held Die verlossen kan. Het is de Zaligmaker onder Wiens vleugelen genezing is. Zieke, onreine en schuldige mensen kunnen door Hem worden gered. Paulus dringt erop aan om deze Christus te verkondigen. Hij wil nog van doen hebben met mensen die door eigen schuld geestelijk ziek zijn. Een samenvatting van de leer moet worden overgedragen. De grote Leermeester moet persoonlijk gekend worden. God zal Zijn Kerk toebrenge. Het welbehagen des Heeren gaat immers door de hand van Christus gelukkiglijk voort?

Poortugaal,

ds. C. Neele

Inhoud

90e jaargang

Nr. 3

- 1 De gezonde woorden
- 2 Gewetensvorming (6)
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (40)
- 4 Uit het leven van... Ds. Chr. van Dam (2)
- 5 Even maar...
- 6 Boekennieuws
- 7 Gereformeerde Gemeente Krabbendijke 175 jaar
- 6 Boekennieuws
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 11 Kerkdiensten

Voor gezonde gewetensvorming is het nodig dat ouders voor ogen hebben dat niet alles wat ze een kind aan ge- en verboden voorhouden altijd van even groot gewicht is. Uiteraard moet een kind leren te gehoorzamen. Tegelijkertijd moet een kind ook leren dat er in het leven onderscheid is tussen dingen die zonder enige discussie absolute gehoorzaamheid vragen omdat de Heere dat eist, en dingen die afgeleid en van mindere orde zijn maar waarbij ouders wel gehoorzaamheid mogen vragen.

Het is ook nodig dat de ouder leert dat er middelmatige dingen zijn waarover gesprek of discussie mogelijk is. Ik bedoel te zeggen dat uitdrukkingen als 'dit mag niet' en 'dat mag wel', of 'dit moet je niet of juist wel doen' niet altijd dezelfde lading hebben. Bij gezonde gewetensvorming leert een kind dat onderscheid te maken in zijn eigen geweten.

Het gewicht dat een ge- of verbod heeft, zou ik op vier manieren willen onderscheiden.

Gods gebod als absolute norm als eerste

Wat God rechtstreeks ge- en verbiedt in Zijn wet is altijd de hoogste norm. Er zijn in de opvoeding situaties dat de ouder het kind een ge- of verbod oplegt dat rechtstreeks te herleiden is naar één van de tien geboden. Dan spreekt de Heere door middel van de ouder in wat Hij ge- of verbiedt. Als een kind vloekt, dan kan en moet de ouder dat duidelijk verbieden, omdat dat rechtstreeks in Gods geboden staat. Door middel van de ouder spreekt de Heere tot het geweten, vanuit Zijn gebod. In onze Catechismus staat bij de uitleg van de tien geboden heel duidelijk en praktisch omschreven wat de Heere van ons en onze kinderen eist.

Wat zou er veel gewonnen zijn als de zondagen 34 tot en met 44 uit onze Catechismus leidraad zouden zijn in de opvoeding in het algemeen, maar ook in het vormen van het geweten van een kind.

In dit verband wil ik als voorbeeld de

gewetensvorming noemen in het omgaan met de moderne en sociale media. Via deze media komt een kind, als hij daarin niet begrensd wordt, met veel dingen in aanraking die de Heere in Zijn geboden rechtstreeks verbiedt. Voor wie de uitleg van Gods geboden in onze Catechismus legt naast veel tv-programma's, veel dvd's en games, allerlei zonde via internet, kan maar tot één conclusie komen: *dit verbiedt de Heere en hierop moet het kind rechtstreeks worden aangesproken in zijn geweten dat dit niet kan en mag omdat de Heere dit verbiedt. Dit houdt de Heere voor zonde. Dit vertoont Hem. Dit stelt ons schuldig voor God.*

Als het in aanraking komt met de golf van zonde en overtredingen van Gods geboden, ja zelfs het stimuleren van de zonde, een kind niet met vrees, schrik en schaamte vervult, dan is er al iets grondig mis met de gewetensvorming.

Dit voorbeeld kan met veel andere praktische voorbeelden uitgebreid worden. De uitleg van de tien geboden door onze Heidelbergse Catechismus biedt duidelijke en praktische handvaten om een kind in zijn geweten te laten voelen wat de Heere welbehaaglijk is en wat Hij verbiedt

Ouderlijk gezag als bepalende norm als tweede

Vele geboden en verboden die ouders laten horen zijn gebaseerd op wat de ouder meent dat goed is en wat hij ook op het kind als goed wil overdragen. Indirect zal er vaak een lijn te trekken zijn naar één van de tien geboden. De mening van ouders getuigt van levenswijsheid, inzicht in wat wel en niet nuttig is, mag en moet. Als dit

inzicht gepaard mag gaan met het vrezen van de Heere, dan is dat een groot voorrecht. Zo proberen ouders vele goede gewoonten en gebruiken over te dragen, en geven ze door wat wel en niet hoort.

De ouder vraagt gehoorzaamheid op grond van zijn ouderlijk gezag en op grond van wat de Heere hem aan wijsheid heeft geleerd over goed en kwaad. Dat geldt allerlei praktische situaties. De ouder kan niet altijd rechtstreeks een gebod noemen bij de regel die hij stelt, maar wil overbrengen dat hij begeert – zij het indirect – om Gods wil te laten doorklinken in wat Hij oplegt om zo het beste voor het kind te zoeken.

In dit verband geldt dat, als ouders in liefde leiding geven aan het kindhart, en als het kind gehoorzaamheid mag leren aan zijn ouders, de Heere daaraan Zijn zegen wil verbinden. Dit geeft vrede in het gezin. Het biedt kinderen veiligheid en vormt hun geweten zodanig dat een kind weerbaar wordt en leert om, ook buiten aanwezigheid van zijn ouders, nee te zeggen tegen zondige verleidingen. Het accepteren van ouderlijk gezag heeft zijn weerslag op de wijze waarop het geweten van een kind wordt gevormd. Een kind moet leren dat het oordeel van de ouder over goed en kwaad van groter gewicht is dan zijn eigen gevoel over wat mag of niet mag.

Ouderlijk appèl om te gehoorzamen als derde

Er doen zich ook opvoedingssituaties voor waarin de ouder iets niet direct wil gebieden of verbieden, maar waarin hij wel graag zou willen dat het kind doet wat hij zegt. Hierbij gaat het over middelmatige dingen. De ouder doet dan meer een appèl op het kind om te gehoorzamen, dan dat hij die gehoorzaamheid eist zoals bij 1 en 2 genoemd is.

Het appèl van de ouder richt zich dan meer op het gevoel en op de wil van het kind, dan op zijn geweten. Ik denk hier aan situaties waarin de ouder zegt: 'Ik zou graag willen dat...' of: 'Ik vind het jammer dat...' of: 'Zou je het niet zó doen ...?'

Toch wordt, als ouders zo een appèl doen op het kind, het geweten ondertussen ook mede gevormd. In zo'n gesprek leert het kind afwegingen te maken en gevolgen van zijn keuzes te overzien.

Ouderlijk appèl op eigen verantwoordelijkheid als vierde

Er zijn ook opvoedingssituaties denk-

baar, vooral bij het opgroeiende kind, dat de ouder de beslissing om iets wel of niet te doen, uiteindelijk bij het kind zelf neerlegt. Veel kinderen vinden dit lastig, zeker als de ouder ook nog eens aangeeft wat volgens hem de beste keuze zou zijn. Het is goed dat een kind leert dat het in middelmatige dingen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Vooral ook wanneer het bij het ouder worden de consequenties ervan zelf moet (gaan) dragen.

Veel kinderen vinden dit moeilijk. Het is echter juist goed als ze bij allerlei dagelijkse dingen zich voortdurend leren afvragen: mag ik dit nu wel doen of niet? Helaas zijn er kinderen die deze ruimte maximaal uitbuiten om steeds meer de grenzen op te rekken, omdat hun geweten al min of meer het zwijgen is opgelegd. Wat gaat er ook veel mis als ouders ten onrechte in zaken die *niet* middelmatig zijn de keuze aan de eigen verantwoordelijkheid van het kind overlaten. Uit halfheid en slapheid.

Goed evenwicht

Voor een gezonde gewetensvorming is het nodig dat ouders in de opvoeding deze gedragslijn zich min of meer eigen hebben gemaakt. Als ouders dat onderscheid weten te maken, helpt dat mee in een evenwichtige vorming van het geweten. Er groeit veel scheef als ouders helemaal geen onderscheid toepassen, of dit onderscheid totaal verkeerd toepassen. Als een vraag of iets mag of niet ten diepste thuis hoort in categorie 4, maar de ouders geven er het gewicht aan van categorie 1 - of omgekeerd - dan is het gevaar groot dat het geweten van een kind vervormd wordt naar een altijd heftig sprekend geweten, of juist naar een nagenoeg zwijgend geweten.

Een voorbeeld: De Heere verbiedt in Zijn wet duidelijk vloeken, overspel en doodslag. De ouder moet het kind daarop van Godswege aanspreken. Dit element van de gewetensvorming valt onder categorie 1. Als de ouder in het omgaan met de media, het bekijken van allerlei dvd's en het spelen van allerlei games een kind nagenoeg zijn eigen gang laat gaan, dan plaatst hij deze opvoedingssituatie onterecht in categorie 4.

Een omgekeerd voorbeeld. Een ouder wil graag dat zijn kind er netjes uitziet en niet voor schut loopt. Een meisje krijgt kleedgeld en koopt net een iets ander soort kledingstuk dan wat de ouder mooi vindt, maar gaat niet over de grens van wat gepast is

WAT IS UW NAAM?

40

Rechtvaardigen

'Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien énen mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén velen tot rechtvaardigen gesteld worden.'

Romeinen 5:19

In het Oude Testament vinden wij mensen die rechtvaardigen worden genoemd. Ook in het Nieuwe Testament. De grondwoorden zijn in het Hebreeuws en het Grieks uiteraard verschillend. Als het over rechtvaardigen gaat, worden daar in beide testamenten natuurlijk dezelfde mensen mee bedoeld. In het Oude Testament heeft het grondwoord voor rechtvaardigen de betekenis van recht-zijn, mensen die zich aan de vaste regel houden. Die vaste regel is ten diepste de wet van God. In het eerste deel van de Bijbel zijn rechtvaardigen dan ook vaak mensen die zich uitwendig aan de wet houden. Mensen die in een rechte verhouding staan tot hun medemensen. Maar in het Oude Testament zijn echte rechtvaardigen ook mensen die in een rechte verhouding tot God staan.

In het Nieuwe Testament wordt door 'rechtvaardigen' de verhouding tot de medemensen niet vaak aan de orde gesteld. Het meest wordt het woord gebruikt voor mensen die wandelen in de vreze Gods. Zij hopen op Gods heil. Zij staan in een rechte verhouding tot God.

Misschien is dit de strijd wel van uw leven. Hoe kan ik in een rechte verhouding tot God komen? Onze verhouding tot de Heere is sinds onze val in het paradijs immers niet meer recht. We bewandelen van nature geen rechte wegen. Mensen die in Gods oog rechtvaardigen zijn, hebben de gerechtigheid ontvangen van een Ander. Zij zijn recht gemaakt voor God door Christus. Dit komt ook duidelijk uit in de bovenstaande tekst uit Romeinen 5. Hier is het antwoord voor mensen die zichzelf moeten waarnemen als onrechtvaardigen. Zij kunnen voor Gods recht niet bestaan. Alleen door Christus kunnen we rechtvaardig voor God zijn. O, dat het uw gebed mag zijn: dat ik Hem kenne....

Kanttekening 57 op Romeinen 5:19 geeft onderwijs: 'Hier besluit de apostel de gelijkenis van Adam en van Christus; namelijk dat gelijk de ongehoorzaamheid van Adam ons toegerekend wordt tot schuld der verdoemenis, alzo Christus' gehoorzaamheid ons toegerekend wordt tot ontslag van die schuld. Het is wel waar dat gelijk wij door Adams eerste misdaad niet alleen schuldig zijn geworden aan dezelve, en aan de straf van dien, maar ook onze natuur daardoor verdorven is geworden, dat alzo wij door Christus' gehoorzaamheid niet alleen van de straf verlost zijn, maar ook door de kracht derzelve van Zijn Geest in ons gemoed vernieuwd en geheiligd worden; doch daarvan heeft de apostel tot nog toe niet gesproken, maar begint daarvan te spreken in het volgende. En deze vernieuwing is in dit leven ook geheel onvolmaakt, gelijk hij met zijn eigen voorbeeld zal bewijzen in het zevende hoofdstuk, zodat wij daardoor voor God niet kunnen rechtvaardig gesteld worden'. Zijn wij door genade rechtvaardigen? Alleen dan kunnen wij voor God verschijnen.

Poortugaal, ds. C. Neele

qua lengte en eerbaarheid. In zo'n situatie, waarin het niet gaat om wat oorbaar of onoorbaar is, maar waarbij de keuze meer ligt op het terrein van verschillende smaak, moet de ouder het gesprek met het kind voeren in de trant van categorie 4 en het niet brengen onder het gewicht van categorie 2 of zelfs 1.

Loslaten of vrijlaten

In de opvoeding is het bij gewetensvorming belangrijk dat ouders zich bewust zijn van het grote verschil tussen vrijlaten en loslaten. Als niet weegt dat we met onze kinderen leven voor Gods aangezicht en Zijn geboden nageleefd moeten worden, vindt er veel te weinig gewetensvorming plaats. Dan laat een ouder een kind veel te vrij. Met alle gevolgen van dien, zichtbaar in onze tijd. Het kind gaat dan zijn geweten vormen aan de hand van wat de omgeving, de groep of de media en reclame hem voorhouden. *Bij vrijlaten komt de gewetensvorming nauwelijks op gang.*

Bij gezonde gewetensvorming leert de ouder het kind zich te houden aan de geboden en verboden, die de ouder met meer of minder gewicht aan het geweten van het kind legt.

In elke opvoedingssituatie doen zich regelmatig, vooral in de puberteit, conflictsituaties voor waarbij de mening van de ouder lijnrecht tegenover die van het kind staat. Dit vraagt veel wijsheid, geduld en liefde. En niet te vergeten gebed, alleen en samen. De ouder voelt een worsteling om aan de ene kant de regel vast te houden, maar moet aan de andere kant soms een uitzondering op de regel toestaan. Als een ouder nooit een uitzondering kan toestaan, wordt de opvoeding krampachtig en dwangmatig.

Soms moet een uitzondering worden toegestaan als bevestiging van de regel. Dit noemen we loslaten. Door soms los te laten wordt de algemene regel niet opgeheven, maar een weg gezocht om de regel in stand te houden en het conflict te vermijden.

Uiteraard kan er, als er zaken in het geding zijn die rechtstreeks uit Gods geboden zijn af te leiden, nooit sprake zijn van het maken van een uitzondering op de regel.

Ik geef een voorbeeld welk soort opvoedingssituaties ik op het oog heb: Een kind moet op een bepaalde tijd 's avonds thuis zijn, maar hij overschrijdt op een keer de tijd fors. Ga je dan direct het (heftige) gesprek aan bij thuiskomst, of wacht je om er op een later moment over te praten? Of:

een kind komt meestal op de afgesproken tijd thuis en vraagt, omdat een vriend of vriendin jarig is, of het een keer wat later mag worden. Sta je dat dan toe, of blijf je vasthouden aan de regel?

Gelukkig die ouders die soms kunnen loslaten en met hun onmacht bij de Heere terechtkomen. Er zijn genoeg voorbeelden van ouders die een

Als niet weegt dat we met onze kinderen leven voor Gods aangezicht en Zijn geboden nageleefd moeten worden, vindt er veel te weinig gewetensvorming plaats.

kind soms node iets toestaan, maar die daardoor worden uitgedreven tot de Heere om Zijn hulp en bijstand in te roepen bij de opvoeding van hun soms zo onhandelbare kind.

Samenvatting

Bijbelse gewetensvorming betekent dat kinderen leren wat het betekent dat we leven voor Gods aangezicht.

Het feit dat een kind net als de ouder een natuur heeft die tot de zonde geneigd is, moet niet ontkend worden. Gods geboden moeten als de hoogste norm geleerd en uitgelegd worden, want de Heere eist als hoogste Wetgever dat alle mensen Zijn geboden onvoorwaardelijk gehoorzamen. Gaandeweg moet met wijsheid gezorgd worden dat een kind in zijn geweten leert om nauwkeurig onderscheid aan te brengen in hoe klemmend en dwingend het voorgehouden gebod of verbod is, als het niet rechtstreeks behoort tot de absolute norm van Gods gebod.

Gewetensvorming betekent dat een kind leert verantwoordelijk te zijn voor zijn eigen daden, in de eerste plaats tegenover de Heere. Wat schrijft Jacobus ook al weer? 'En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden'. Het kinders 'Opent uwen mond... al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij 't smeekt.' geldt niet alleen kinderen, maar ook ouders.

(slot)

Rijssen,

ds. A. Schreuder

2

Uit het leven van...

Ds. Chr. van Dam

In het voorjaar van 1921 krijgt Van Dam kennis aan een meisje. Bij beiden weegt het echter zwaar of de Heere ook van deze verbintenis afweet. 'Bij zeer voorzichtige informatie bleek dat zij Heiltje Both heette en woonde op de Karnemelksloot 114 te Gouda.

Dat zij 26 jaar oud was, nog bij haar ouders woonde en het een meisje was in wie de Heere reeds grote genade verheerlijkt had. (...) Lang en veel heb ik biddend erover nagedacht, tot dat op een avond ds. Kieviet preekte, waar wij beiden in de kerk waren. Na de dienst heb ik toen voor het eerst met haar gesproken. Op mijn vraag of zij genegen was nader kennis te maken, met het oog op een mogelijk hu-

welijk, kreeg ik ten antwoord: 'Ik zou er van de Heere toe genomen moeten worden, maar anders niet'. Zij vreesde namelijk dat het gemeenschapsleven met de Heere Jezus Christus zou belemmerd worden als zij haar liefde aan mij zou geven'.

Omdat beiden ervan overtuigd zijn dat de Heere hen tot elkaar heeft gebracht, ontstaat er een hechte verbintenis. Hoewel verschillende mensen proberen een wig tussen hen te drijven, is het de Heere Die hen ook hierin bewaart. Later schrijft ds. Van Dam: 'De Heere had ons samengebracht en niemand kon ons scheiden'.

Op 1 juni 1921 verloven zij zich met elkaar. De verlovingstijd is ds. Van Dam altijd bijgebleven. 'In de verlovingstijd hebben wij meer over God

en Zijn dienst dan over wat anders gesproken'. Anderhalf jaar later, op 6 december 1922, treden zij met elkaar in het huwelijk. De kerkelijke bevestiging vindt plaats door ds. J. Overduin. Hij spreekt daarbij over Jozua 24:15b: 'Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen.'

In kerkelijk opzicht raakt Van Dam kort daarop in grote nood. Vanwege bezwaren tegen de leer zoals die door ds. Overduin wordt gebracht, wordt hij samen met 25 andere leden onder censuur gesteld. Na een zware strijd bedankt hij zelfs als lid. In het voorjaar van 1924 raakt hij ook zijn werk kwijt. 'Moedeloos en ongelovig en zeer duister gesteld, had ik een be-

nauwd leven. Maar ook daardoor een leven vol zonde en verdorvenheden, waarover ik mij later veel heb moeten schamen voor de Heere'.

In 1927 begint Van Dam een meubelzaak op de Korte Tiendeweg 13 in Gouda. De eerste jaren loopt de zaak goed en kan er ruimschoots in het levensonderhoud van het groeiende gezin worden voorzien. In de crisisjaren breken er echter moeilijke tijden aan, temeer daar verschillende klanten hun betalingsverplichting niet nakomen. Meer dan eens blijkt de Heere echter van de zorgen af te weten en kan er nog wat worden afgezonderd voor anderen.

'Omstreeks die tijd gaven wij per

maand een bedrag aan onze schoonouders, die door vele ziekten in het gezin gedurende vele jaren al hun geld hadden moeten uitgeven en dus behoeftige mensen waren. Op een keer, toen ik in de eenzaamheid was, legde ik mijn boeken voor de Heere open, met de droevige klacht dat ik dat niet meer doen kon, want dat ik al mijn geld hard nodig had om mijn leveranciers te kunnen betalen. Ik vroeg de Heere wat ik daarmee aan moest. Ik gunde die oude mensen dat geld wel, maar ik wilde ook eerlijk zijn tegenover mijn crediteuren. De Heere gaf genadig Zijn wil te kennen en bepaalde mij zeer krachtig bij Psalm 32:5, vooral bij deze woorden:

Even maar...

Plotseling gaat het niet meer over de burens. Nu gaat het niet om goedbedoeld meeleven met anderen in het verdriet over het sterven van een kleintje. Het gaat dit keer ... om je bloedeigen (klein)kind. Bij de doop werd de eerste doopvraag met *ja* beantwoord: 'Hoewel onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn en daarom aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen, of gij niet bekent dat zij in Christus geheiligd zijn en daarom als lidmaten Zijner gemeente behoren gedoopt te wezen?' Wat hebben we eigenlijk beleden? En nu is het kleine kind, je eigen vlees en bloed door de onverbiddelijke dood weggenomen! O, wat een pijnlijke wonden vanwege de zonden.

Wat blijken mensen dan toch nietige vertroosters, net als de vrienden van Job. Die wisten ook niet wat ze moesten zeggen. En hadden ze maar blijven zwijgen. Want toen ze gingen praten ging het mis. Ze zaten er helemaal naast!

Onze vaders hebben ook geworsteld met de vraag wat er gezegd mag of moet worden bij het sterven van kinderen. De remonstranten zeggen: 'Alle jong stervende kinderen zijn zalig.' Vanzelfsprekend, dat is helemaal geen punt.

Beredeneerde en beschouwende godsdienst, waar de beleving ontbreekt, troost immers zichzelf. Maar dan is genade geen genade meer. Dan wordt Gods verkiezende liefde in Christus Jezus, waarvan onze Dordtse Leerregels zo zuiver gewagen, verzwegen. De remonstranten voegen er nog aan toe: 'Als jullie gereformeerden consequent zijn met de noodzaak van wedergeboorte als vrucht van verkiezende genade, dan moeten jullie ook stellen, dat - omdat deze wedergeboorte niet is gebleken - alle jongstervende kinderen verloren zijn.' Daaruit is de belijdenis van DL I, 17 ontstaan. Vanuit de troost der verkiezing klinkt de oproep aan godzalige ouders om hoop te hebben op de Verbondsgod, Die Zijn verkiezend welbehagen volvoert in de lijn der geslachten. Hij kan en wil getuigenis geven aan de vaste troost, ook voor onze kleinen, die we ten grave moeten dragen. De Heere is niets verplicht! Dus ook niet tot het geven van dit getuigenis. Maar toch is er hoop op de God van Abraham, Die vrijmachtig wat beloofde en door het totaal onmogelijke heen toonde ook de God van zijn nageslacht te zijn. God zond Zijn eigen, enig Kind, Die op deze aarde uitriep: 'Laat de kinderkens tot Mij komen

en verhindert ze niet, want derzulken is het koninkrijk der hemelen'. Petrus verkondigt, gedreven door de Pinkstergeest: Ook die verre zijn, ook van de kleintjes zullen delen in de vrije gunst die eeuwig God bewoog.

In het Besluit van de Dordtse Leerregels komt men nog eens terug op deze troost, die de Heere kan en wil schenken, aan de bedroefden bij het kleine kistje. De remonstranten lasteren: '*Dat veel onnozele kinderkens der gelovigen van de borsten der moeders worden afgerukt en tiranniglijk in het helse vuur geworpen, alzo dat hun noch het bloed van Christus baten kan, noch de doop, noch het gebed der Kerken bij hun doop...*'. Deze troosteloze voorstelling wordt door onze vaders 'van ganser harte met verfoeiing verworpen'. Zij zeggen: Er ligt juist wél troost in. Juist in het vasthouden aan de leer van de goddelijke verkiezing ligt de hoop der Kerk, ook voor het nageslacht. Zelfs voor jongstervenden. Er is hoop op het eenzijdige Godswerk alléén. Wie zal de oneindige kracht en de waarde van Jezus' bloed ook voor kleintjes, die aan 'de verdoemenis onderworpen' zijn, kunnen uitputten?

v.a.

*Laat zulk een dwang
voor u niet nodig wezen.
Wie God verlaat, heeft smart
op smart te vrezen;
Maar wie op Hem vertrouwt,
op Hem alleen,
Ziet zich omringd
met Zijn weldadigheên.*

Daar ging zoveel van uit, dat ik zeer diep mocht buigen en uitriep: Lieve Heere, dan zal ik volhouden, al worden ze tachtig jaren oud. Toen daalde er grote vrede in mijn hart en door het geloof heb ik toen lot en leven in Gods trouwe handen mogen leggen. De Heere heeft alles wel gemaakt en niemand heeft aan ons een cent tekort behoeven te komen'.

In 1935 vindt er bij Van Dam een ingrijpende zaak in het zielenleven plaats en komt er een andere gang in zijn leven. Zelf schrijft hij daarover: 'Jarenlang had ik met vallen en opstaan uit het toevluchtnemend geloof geleefd, met veel inzinkingen, bestrijdingen en verzoeken, zoals dat in die stand van het genadeleven meestal is. Licht en donker wisselden elkaar af, alsmede zonde en genade, dat wil zeggen, dat bij alle verdorvenheden van de oude mens de Heere Zijn hand niet geheel van mij aftrok en er wel eens zoete gewaarwordingen waren van de gunst Gods, onder het lezen van Gods Woord en hetgeen daarop gegrond was. (...) Maar toen de jarenlange zorgen vermenigvuldigden, kwam ik onder de zo vreselijke macht van het ongeloof, dat mijn geestelijk leven er onder ging kwijnen, al hield ik de vorm van de godsdienst nog wel vast. (...)

De ongelovige moedeloosheid voerde mij naar bittere vijandschap, die een hoogtepunt bereikte op 5 december 1935. Reeds wekenlang was het zo erg geweest, dat ik niet hebben kon dat mijn vrouw goed van God sprak. Dan was er een wrevel en tegenstand in mijn ziel met harde gedachten van dat lieve Wezen, die mijn ziel verwoestten en die mij zeer onhandelbaar maakten voor mijn huisgenoten. Wij hadden jaren gehad dat veel kleinmeubelen gekocht werden door jongelui, die elkaar met Sint-Nicolaas een mooi geschenk gaven, bijvoorbeeld een theemeubel of een mooie kapstok. Ook toen hadden wij met het oog daarop weer heel wat bijgekocht, maar de avond was voorbij en wij hadden zelfs geen handgeld gehad, terwijl de schuld bij de leveranciers weer zoveel groter geworden was. Om zes uur kwam er nog een vrouw

een artikeltje kopen, waar slechts een kleinigheid aan verdiend werd en dat moest om zeven uur gebracht worden in de Heerestraat, nagenoeg aan het eind daarvan, hetgeen wel twintig minuten lopen was, terwijl het hevig stormde en hard regende. Dat was meer dan ik dragen kon. Schier wanhopig riep ik uit: O God, verbreek mijn vijandschap, want ik kom er in om. In de dadelijkheid werd ik krachtig bepaald bij deze woorden: 'Want Drie zijn er Die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één'. Daar kwam zoveel in mee van de majesteit en hoogte Gods, dat ik geheel stilgezet werd in mijn woeden tegen God. En toen werd ik voor de vraag gesteld of God de oorzaak was van mijn nameloze ellende, of dat ik zelf de oorzaak was. Toen werd mijn geest geleid naar het paradijs, waar ik goed geschapen maar in Adam peilloos diep gevallen en geheel verdorven was. Daar smolt de vijandschap weg als sneeuw voor de zon, vanwege het recht Gods. Daar kreeg ik dat recht lief, meer dan mijzelf. Daar schoot geen zucht tot zelfbehoud meer over, daar ging het trotse hoofd voor God op het blok en dacht ik niet anders dan dat ik zou verloren gaan. Maar, o eeuwig wonder, had de Vader als de eerste Persoon getuigd

van Zijn recht, daar ging de Zoon getuigen van Zijn lijden en dood, dat Hij dat alles had willen lijden, niet alleen voor anderen, maar ook voor mij. Onuitsprekelijke verwondering en blijdschap vervulde mij. Het pak van de schuld viel als het ware van mij af, toen ik in de geest stond aan de voet van het kruis. Nooit is het in woorden uit te drukken wat er dan in het hart omgaat. Die verandering, die zich in één ogenblik voltrekt, is niet in woorden weer te geven. Het duurde dan ook twaalf dagen voordat ik er op een nacht wat van kon vertellen tegen mijn vrouw.

Nooit heb ik daarna meer die zwaarte van schuld en verlorenheid gehad. Als een ander mens stond ik tegenover de Heere en tegenover de mensen. De zorgelijke omstandigheden waren gebleven, maar er was meer overgave aan de Heere en enig geloof dat de Heere machtig en gewillig was om mij voor de ondergang te bewaren. Voor een geruime tijd gevoelde ik mij gelukkig en dat deed mij ook lichamelijk veel goed. Meer lust tot onderzoek van de waarheid ging gepaard met een teerder leven voor de Heere'.

(wordt vervolgd)

Krabbendijke,

J.P. Sinke

BOEKENNIEUWS

"Zondagboek", Monica Nieuwenhuijse-Thijssen; uitg. activiteitencommissie gereformeerde gemeente Waarde; p/a dhr. A.F. Kuzee, Gawege 24, 4414 NB Waarde (Zld.); tel. nr. 0113-502941 (fam.kuzee@gmail.com). € 12,50 voor lezers van De Saambinder (in plaats van € 14,50).

Voor mij ligt een boek met als titel: "Zondagboek". Het is geschreven door Monica Nieuwenhuijse-Thijssen. De ondertitel luidt: "Wegwijzer voor het gezin". Het is speciaal geschreven voor de zondag en telt daarom dan ook 52 hoofdstukken. De auteur is oprichtster van het kinderblad "Bim Bam" en heeft vanaf het begin daarin vele Bijbelverhalen verzorgd. Een gedeelte daarvan is opgenomen in dit boek.

Het boek leent zich uitstekend voor Gods dag, om als ouders met onze kinderen bezig te zijn met de dingen van het Koninkrijk van God, met het enige nodige. Wij vinden bij het Bijbelverhaal vragen waarvan de antwoorden staan in het aangegeven Bijbelgedeelte. Zo leren de kinderen tevens met de Bijbel omgaan. Er is ook rekening gehouden met kleinere kinderen. Het is heel waardevol dat er ook steeds een vraag is opgenomen waarover ouders met hun kinderen kunnen doorpraten.

Het boek opent met de thema's "In het begin..." en eindigt met: "Een hand schildert op de wand". De verleiding is groot om uit de verschillende verhalen te citeren, maar dat doen wij bewust niet. We willen de inhoud van dit boek als volgt

vervolg op pag. 8

Gereformeerde Gemeente Krabbendijke 175 jaar

Op zondag 9 oktober heeft de gemeente van Krabbendijke haar 175-jarig bestaan herdacht.

In de avonddienst bediende ds. C. van Krimpen het Woord uit Jesaja 46:9-10: 'Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik; Die van den beginne aan verkondig het einde, en vanouds af die dingen die nog niet geschied zijn; Die zeg: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen'. Het thema van de preek luidde: Het ware gedenken. Achtereenvolgens werd stilgestaan bij:

1. de oproep daartoe;
2. de inhoud daarvan;
3. de roem daaruit.

Het ontstaan van de gemeente gaat terug tot 1836. Op 24 juli van dat jaar kwamen degenen die zich tot de zaak van de Afscheiding voelden aangetrokken voor het eerst in groter verband bijeen. Dat gebeurde in de werkplaats van wagenmaker Pieter Kasse. Omdat dergelijke bijeenkomsten verboden waren, werd Kasse veroordeeld tot een geldboete van f 75,-. Na verschillende keren bij hem vergaderd te hebben, nodigde men ds. H.J. Budding van Biggekerke uit om in Krabbendijke voor te gaan. In de buurtschap Gaweg stelde Jacobus Weststrate zijn grote landbouwschuur hiervoor beschikbaar. Op 9 oktober 1836 ging ds. Budding daar voor en doopte hij enkele kinderen. Tevens bevestigde hij de eerste ambtsdra-

gers. De instituering van de gemeente was daarmee een feit.

Hoewel de betekenis van ds. Budding niet onderschat mag worden, was het de eerste decennia vooral ds. L.G.C. Ledeboer die de gemeente stemmelde. Overigens kwam deze niet 'zomaar' naar Krabbendijke. Dat gebeurde pas nadat hij 'des Heeren mond, raad en gunst had gevraagd'.

Na zo'n vijftien jaar op verschillende plaatsen bijeen te zijn gekomen, verrees er in 1851 achter de huizen aan de Dorpsstraat een eenvoudig schuurkerkje. Bij de ingebruikname ervan sprak ds. Ledeboer over Job 8:7: 'Uw beginsel zal wel gering zijn, maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden'.

In 1890 kreeg de gemeente voor het eerst een eigen voorganger in de persoon van oefenaar L. Boone. In verband met de grote toeloop moest het kerkgebouw zowel in 1899 als in 1904 worden uitgebreid. De bouwactiviteiten waren daarmee echter niet ten einde. Zo werd er in 1911 vanwege de aanhoudende groei van de gemeente besloten een nieuwe kerk te bouwen, werd dit kerkgebouw in 1924 uitgebreid met een zijvleugel en viel in het voorjaar van 1929 het besluit om aan de Zuidweg (nu J.W. Frisostraat) een nieuwe kerk met ruim 1300 zitplaatsen te bouwen.

Tijdens de ambtsperiode van ds. J.B. Bel (1949-1959) vond de watersnoodramp plaats. Hoewel verschillende dorpen in de omgeving onder water liepen, bleef Krabbendijke gespaard. Wel moesten de ouden van dagen, vrouwen en kinderen het dorp verla-

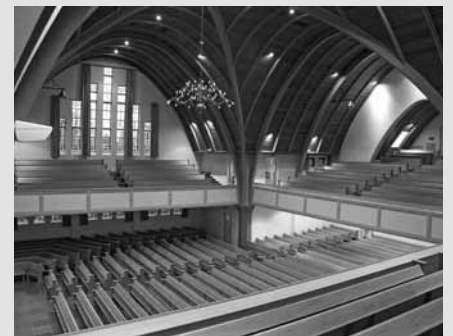
ten. Op vele plaatsen in Noord-Brabant vonden zij een gastvrij onthaal. Hoewel ds. Bel aanvankelijk met de geëvacueerden meetrok en op verschillende plaatsen in Noord-Brabant ook voorging, keerde hij al spoedig naar Krabbendijke terug. Na een periode van afnemende krachten overleed ds. Bel op 15 juli 1959, op de leeftijd van 66 jaar.

Dat vacante periodes in het verleden meestal niet zolang duurden, werd in de zomer van 1972 nog eens bevestigd. Tussen het vertrek van ds. W. Hage en de komst van ds. A. Hoogerland was de gemeente slechts twee weken vacant.

In 1973 werd het kerkgebouw uitgebreid met een vergaderzaal. In verband met het grote aantal catechisatiegroepen en de vele verenigingsactiviteiten kwam daar in 1991 nog een aantal zalen bij.

Ten tijde van ds. A. Verschuure (2002-2007) werden de voorbereidingen getroffen om het kerkgebouw grondig te renoveren en uit te breiden. In 2009 en 2010 kreeg dit zijn beslag. Als laatste onderdeel van de renovatie hoopt men binnenkort een nieuw orgel in gebruik te kunnen nemen.

De woorden waarmee ds. Ledeboer in 1851 het eerste kerkje in gebruik nam: 'Uw beginsel zal wel gering zijn, maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden', heeft de Heere in Krabbendijke

waargemaakt. Bestond de gemeente aanvankelijk uit slechts 97 leden en doopleden, thans is dit aantal gegroeid tot 1099 leden en 962 doopleden. Onder de zegen des Heeren is het kleine stekje uit 1836 daarmee uitgegroeid tot een grote boom. Maar in Gods kerk gaat het niet om sierbomen maar om vruchtbomen...Die vruchten van de waarachtige bekering tot God en een waar geloof in Christus Jezus geve de Heere ook in het heden en in de toekomst. Want om deze vruchten gaat het...

Krabbendijke,

J.P. Sinke

samenvatten: de Bijbelverhalen worden verteld op een aansprekende en frisse wijze in de taal van onze kinderen. De auteur wijst in gevoelvolle woorden steeds op de Heere Jezus, het Lam Gods. Het is het verlangen van de auteur dat kinderen met hun ouders mogen komen aan de voeten van deze Zaligmaker.

Het boek is dus waardevol en wij zijn verblijd met de verschijning ervan. Het is tevens geschikt als geschenk bij geboorte of na de bediening van de Heilige Doop. U begrijpt het al: dit boek hoort in elk gezin thuis. De opbrengst ervan komt ten goede aan het bouwfonds van de Gereformeerde Gemeente te Waarde.

's-Gravenzande, ds. J. van Rijswijk

**"Spreekende contrasten",
ds. P. Mulder; uitg. Den Hertog,
Houten; ISBN 978 90 331 2368 9;
144 blz.; € 11,50.**

In het boekje "Spreekende contrasten" worden door ds. P. Mulder een groot aantal personen beschreven, in tweetallen. De contrasten tussen degenen die beschreven worden, zijn heel sprekend en leerzaam. Het dwingt de lezer zich te spiegelen aan deze personen. Met de onderzoekende vraag: Wie ben ik, Heere? Mede vanwege de diversiteit van personen en omstandigheden is het boeiend om van dit boekje kennis te nemen. Omdat de schrijver personen uit het Oude en Nieuwe Testament voor het voetlicht brengt, wordt de lezer door heel de Schrift heen meegenomen. Het boekje is bedoeld als Bijbelstudie. Na het beschrijven van een tweetal personen wordt elk hoofdstuk afgesloten met een aantal vragen, die beantwoord kunnen worden. Het waardevolle van deze vragen is dat er voortdurend verwezen wordt naar onze belijdenisgeschriften. Dit verhoogt de waarde van deze uitgave.

Het boekje is de moeite waard om te gebruiken op de verenigingen en voor persoonlijk Schriftonderzoek. De Heere verbindt Zijn zegen aan het onderzoeken van Zijn Woord, mede door het lezen en overdenken ervan. De titel geeft goed de inhoud en bedoeling weer: tegenstellingen die ons zeer aanspreken. Vooral de tegenstelling tussen Gods werk en mensenwerk wordt zo duidelijk.

H.I. Ambacht, ds. M. Joosse

**"De Open Deur"; geschiedenis van de
Christelijke Gereformeerde Gemeente
in Nederland te Delft,
door E. Lodewijk; 232 blz.; € 10,-
excl. verzendkosten; te bestellen bij
G.C. Deijs, tel. 0174-515391**

Het kerkverband van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland ontstond in 1892. Ook in Delft kwam op 22 november 1899 een gemeente. Verschillende Godvrezende predikanten zoals ds. J.A. Riekel (1934-1944), ds. J.G. van Minnen (1945-1948) en ds. H. van Leeuwen (1949-1952) hebben deze gemeente gediend. Met name ds. Riekel, die veel achting had onder Gods kinderen uit diverse kerkgenootschappen, vermaande de kerkenraad om te letten op de inhoud van de prediking die gebracht werd. Die moest toch in overeenstemming zijn met Gods Woord. Er waren binnen de kerkenraad en de gemeente mensen die deze zorg deelden. Het gevolg was dat na het vertrek van ds. Van Leeuwen een tiental gezinnen hun lidmaatschap opvroeg. Ouderling Langstraat legde zijn ambt neer. Men besloot zich te voegen bij het in 1952 gevormde kerkverband van de Christelijke Gereformeerde Gemeenten in Nederland. In dat pas ontstane kerkverband nam de oud-predikant van Delft, ds. Van Minnen, een belangrijke plaats in.

De familie Langstraat heeft veel voor de Delftse gemeente betekend. Beschreven wordt hoe de Heere in die familie door Zijn Geest wilde werken. De eerste zondag na de instituering van de nieuwe gemeente werden er twee preken van ds. G. van Reenen gelezen. Tweemaal heeft ds. Van Minnen deze gemeente mogen dienen. Er was toen sprake van een bloeitijd. De gemeente telde ongeveer 130 leden. In dit boek wordt op een eerlijke manier de geschiedenis bechreven. Daaruit blijkt dat ook deze gemeente met haar voorgangers buiten het paradijs ligt. Verdrietige omstandigheden hebben er toe geleid dat de gemeente in drieën is gesplitst. Lerend ouderling A.W. Langstraat heeft de gemeente gediend tot oktober 1993. Daarna is het ledental sterk geslonken. Momenteel komen iedere zondag nog zeven mensen samen om leesdiensten te houden. Vermeldenswaardig is dat het overgrote deel van de kerkbibliotheek, ruim 300 boeken en 1800 brochures, aan onze Theologische School in Rotterdam zijn geschenken. Een zeer te waarderen gebaar! In het bijzonder voor liefhebbers van de kleine kerkgeschiedenis deze uitgave, die relatief niet duur is, van harte aanbevelen.

Nieuwerkerk, ds. A.J. Gunst

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Krabbendijke:
ds. C. Sonneveld te Lethbridge (Canada);
Te Nieuwdorp:
ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;
Te Norwich (Canada):
ds. E. Hakvoort te 't-Gravenpolder;
Te Ouddorp:
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid.

BEDANKT

Voor Apeldoorn en Dordrecht:
ds. A.T. Vergunst te Carterton
(Nieuw-Zeeland);
Voor Bodegraven:
ds. B. Labee te Tricht-Geldermalsen;
Voor Clifton (U.S.A.):
ds. J.B. Zippro te Grand Rapids (U.S.A.);
Voor 's-Gravenhage:
ds. B. van der Heiden;
Voor Groningen, Leiderdorp en Lelystad:
ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;

Voor Kapelle-Biezelinge:
ds. H. Hofman te Sioux Center (U.S.A.);
Voor Leerdam: ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Lisse:
ds. P. Mulder te Krimpen a/d IJssel;
Voor Oudemirdum:
ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Veen:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Voor Westzaan:
ds. A.B. van der Heiden te Benthuisen.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Op **zaterdag 29 oktober** zal er een aangepaste kerkdienst voor verstandelijk gehandicapten gehouden worden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. Ds. W.J. Karels hoopt te preken over 'De mus en de zwaluw', n.a.v. Psalm 84. Aanvang: 15.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE MIDDELHARNIS

De voor 19 november a.s. geplande aangepaste kerkdienst in Middelharnis, waarin ds. S. Maljaars zou voorgaan, gaat **niet** door.

■ JUBILEUM OUDERLING A. WITTE TE BORSSELE

Maandag 24 oktober is het 50 jaar geleden dat ouderling A. Witte voor de eerste keer werd bevestigd als ouderling van onze gemeente.

Wij willen, samen met de familie Witte, bij dit gedenkwaardige feit stilstaan en bieden hiertoe ouderling Witte een receptie aan.

Ouderling Witte heeft te kennen gegeven om gezondheidsredenen zijn ambts-werk te beëindigen, zodat deze receptie ook staat in het teken van afscheid nemen.

De receptie zal worden gehouden op zaterdag 29 oktober a.s. van 15.30-17.00 uur in partycentrum 'Landlust', Landlustweg 1 te Nieuwdorp.

Wij bieden u graag de gelegenheid ouderling Witte met dit herdenkingswaardige feit te feliciteren en tevens afscheid van hem te nemen als ambtsdrager.

Tijdens de avonddienst van zondag 30 oktober zal in gemeenteverband dit feit worden herdacht en afscheid van hem worden genomen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Borssele

■ AMBTSJUBILEUM DS. J.M. KLEPPE

Helaas zijn er twee storende fouten geslopen in het bericht in De Saambinder van 6 oktober inzake het ambtsjubileum van ds. J. M. Kleppe. Als kandidaat werd br. Kleppe op 17 augustus 1971 in Woerden bevestigd in het ambt van herder en leraar met de woorden uit 1 Korinthe 1:23 en 24. Verder is hem als predikant van de gemeente Rijssen-Noord m.i.v. 1 oktober 2000 emeritaat verleend om redenen van persoonlijke aard.

De redactie

Algehele leiding: ds. L. Terlouw. Collecte voor de Zending Geref. Gemeenten en de Spaans Evangelische Zending.

Boskoop

Kinderzangavond op **vrijdag 28 oktober**, aanvang 19.30 uur, in de Ichtuskerk van de Geref. Gemeente te Boskoop, Mendelweg 20. M.m.v. **alle aanwezige kinderen**, begeleiding samenzang, instrumentale intermezzo's en de kinderkoren Jong Sursum Corda uit Gouda en Jonge Ichtusklanken uit Boskoop. Mevr. P.H. Herweijer vertelt een verhaal. Collecte t.b.v. de Hudson Taylor Stichting.

Ede

Zangavond die in het teken staat van de kerkhervorming op **vrijdag 28 oktober**, aanvang: 19.45, in de Noorderkerk te Ede, met medewerking van o.a. het gemengd koor "Met hart en stem" en het tienerkoor "Jedidja". Collecte t.b.v. kerkbouw plaatselijke Geref. Gemeente.

Goes

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 29 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk te Goes, m.m.v. het gemengd koor Yerseke en organist Pieter Heykoop. Opening, meditatie en sluiting door ds. C. van Krimpen. Collecte t.b.v. Bond tegen het vloeken.

Hardinxveld-Giessendam

Psalmzangavond, te organiseren door de regionale zendingscommissie classis Dordrecht, op **zaterdag 29 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118, m.m.v. kinderkoor "Harpe Davids". Opening: ds. W.J. Karels, Appelwoord: dhr. J. van Toor, voorlichter ZGG. Collecte t.b.v. ZGG.

Tholen

Zangavond t.g.v. het 25-jarig jubileum van Bram Bout als organist van het Thools mannenkoor "Rehoboth", op **29 oktober**, aanvang: 19.00 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Tholen, m.m.v. dit mannenkoor en het koor "Jubelsange" van woonlocatie De Klimroos te Tholen, en fluitiste Judy Baaij. Opname op CD, verkoopopbrengst hiervan is voor de aanschaf van een rolstoelbus voor deze woonlocatie.

■ +16 JONGEREN- HERVORMINGSAVOND

Gezellig bijkletsen met je vrienden en andere jongeren ontmoeten tijdens een interessante, mooie avond? Kom naar de +16 Jongerenhervormingsavond!

Special! In Dordrecht kun je, voordat de avond begint, samen met je vrienden of

BERICHTEN

■ REGIO-AVOND BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN

Op **dinsdag 25 oktober**, aanvang: 19.30 uur, zal onder leiding van ds. A.P. Baaijens in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Doetinchem, Bezelhorstweg 54, een regionale vergadering van de Bond van Vrouwenverenigingen gehouden worden. Ds. A. Verschuure zal dan spreken over: "Onderwijs van een huisvrouw", n.a.v. Matth. 13:33. Ook belangstellenden zijn hartelijk welkom.

■ VERKOOPDAG TE GENEMUIDEN

Verkoopdag, te organiseren door de vrouwenvereniging 'Wees en Zegen' van de Geref. Gemeente te Genemuiden, op **zaterdag 29 oktober** van 10.00-14.30 uur in Jachin en Boazkerk, Taghof 3, aldaar.

De opbrengst is voor de zending, vakantieweken gehandicapten, bijzondere noden, evangelisatiewerk en kerk.

■ REGIO-AVOND MANNENVER- ENIGING TE CAPELLE A/D IJSSEL

Op **donderdag 27 oktober** houdt de mannenvereniging "Philadelphia" te Capelle a/d IJssel een regio-avond. Spreker: ds. W. Visscher over Openbaring 21 en 22,

met als thema: "De nieuwe hemel en de nieuwe aarde". Iedereen is welkom, dus ook vrouwen. Aanvang: 20.00 uur. Locatie: Elimkerk, Merellaan 346 te Capelle aan den IJssel.

■ ZANGAVONDEN

Asperen

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten (BZGG) op **zaterdag 29 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde Kerk te Asperen, Voorstraat 2. Namens de vereniging Helpende Handen zal dhr. B.J. Regterschot een appelwoord spreken over projecten in de gehandicaptenzorg. M.m.v. de gemengde koren "Vox Humana" uit Dordrecht en "Psalmzingt den Heere" uit Waarder, en enkele instrumentalisten. Collecte ten bate van "Helpende Handen".

Barendrecht

Zangavond op **zaterdag 29 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Zuiderhavenkerk van de Geref. Gemeente te Barendrecht, m.m.v. het Barendrechts projectmannenkoor en organist Robert Seip.

vereniging gezellig komen eten. Meld je individueel of per vereniging aan voor de maaltijd via www.jbagg.nl. Welkom!

Thema: 'Over de muur – Het Evangelie belijden'

Programma:

- Heerlijke maaltijd (locatie Dordrecht)
- Interessante lezing
- Muzikale bijdrage
- Jongerenpanel o.l.v. jeugdwerkadviseur
- Bijkletsen onder genot van een hapje en drankje

Dordrecht - zaterdag 22 oktober

Wat? appelwoord, ontmoeting en muziek

Wie? ds. G.W.S. Mulder
en ds. J.M.J. Kieviet

Waar? kerkgebouw Geref. Gem.;
Mauritsweg 286

Hoe laat? 19:30 uur (maaltijd: 18:30 uur)
Algehele leiding? jeugdwerkadviseur
Arnoud Proos.

■ **ZIN-IN +21**

HERVORMINGSVOND

Welkom op deze speciale Zin-in avond met een optreden van het Zin-in koor!

Thema: 'Gevangen'

Spreker: ds. P. Mulder

M.m.v.: Zin-in koor o.l.v. Mariëlle
Heidekamp, Joost van Belzen
(orgel) en blokfluitensemble

Datum: 22 oktober 2011, aanvang:
19.30 uur

Locatie: Sint Janskerk, Achter de Kerk
16, Gouda

Er wordt deze keer voorafgaand geen
maaltijd georganiseerd.

Informatie: www.jbagg.nl/zin-in

■ **HANDREIKING VOOR
OPVOEDERS**

In het voorjaar van 2011 is de 'Handreiking voor Opvoeders, in gesprek met kinderen over media' uitgekomen. De handreiking, geschreven door de voormalige Commissie Moderne Media van onze gemeenten, is bedoeld voor ouders, ambtsdragers, jeugdwerkleiders en andere opvoeders. Inmiddels zijn er 7000 exemplaren gedrukt en is de tweede druk uitverkocht. De derde druk wordt thans voorbereid. Bestellingen kunnen gedaan worden bij het Kerkelijk Bureau te Woerden, tel. 0348- 489900, e-mail: kbgg@cbgg.nl. Een exemplaar kost 0,90 cent (exclusief verzendkosten).

In de gemeenten wordt de handreiking op verschillende manieren ingezet. Sommige kerkenraden laten een exemplaar achter na een gesprek over het onderwerp tijdens het huisbezoek. Weer andere kerkenraden stellen de handreiking centraal tijdens een gemeenteavond of

tijdens de startavond van het catechisatie seizoen. Ook medewerkers van de Jeugdbond bezoeken gemeenten en/of kerkenraden om mee te denken in de vragen rond de moderne media. De handreiking biedt dus allerlei aanknopingspunten om het gesprek met jongeren over dit thema aan te gaan. Voor vragen over het gebruik van de handreiking kunt u mailen naar: secc-gezin@kgjo.nl.

Er komen veel vragen op jonge mensen en op de gezinnen af. Het gesprek over deze vragen is zeer noodzakelijk. De handreiking is een bescheiden middel om samen met jongeren antwoorden te zoeken op vragen die het gebruik van de moderne media met zich mee brengt. De Heere gebiede Zijn onmisbare zegen over de Handreiking.

De werkgroep Gezin van het
Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd
en Onderwijs.

■ **JONGERENDAG SBO/
PRO HELPENDE HANDEN**

Voor jongeren vanaf 17 jaar, die na het speciaal basisonderwijs naar het praktijkonderwijs gegaan zijn en in het laatste jaar zitten of al ouder zijn en werken, organiseert Helpende Handen een jongerendag. We gaan die dag naar Amsterdam. Een tip: als je meegaat, trek stevige wandelschoenen aan!

We wandelen door de binnenstad en brengen een bezoek aan de evangelisatiepost "Bij Simon de Looijer". Daar eten we ons brood op. Dan gaan we opnieuw wandelen en eindigen dan met een rondvaart door de grachten. Als afsluiting gaan we op het Centraal Station samen eten.

Datum: zaterdag 12 november 2011

Tijd: 10.00 - 16.30 uur

Plaats: Amsterdam

Kosten: € 30,00 p.p. Maar... Talenta sponsort je deze dag. Als je in het laatste jaar van het praktijkonderwijs zit kost het € 15,00 en als je al werkt moet je nog € 20,00 betalen. Talenta is een organisatie die jou of je werkgever helpt als je het moeilijk vindt om werk te vinden of te houden (www.talentawerkt.nl).

Wil je ook een uitnodiging of meer informatie ontvangen? Bel naar Helpende Handen: telnr. 0348-489970 of stuur een mail naar info@helpendehanden.nl.

Aanmelden: voor 31 oktober 2011.

Zie www.helpendehanden.nl/sbopro.

■ **BELANGRIJK BERICHT VOOR
STAFLEDEN VAN VAKANTIEWE-
KEN VOOR MENSEN MET EEN
BEPERKING**

Vanaf **1 november** is het mogelijk om u/je via www.vrouwenbondgergem.nl/ vakantieweken als staf lid aan te melden

voor een vakantieweek in 2012. Het overzicht van alle vakantieweken is ook te vinden op de website. Het aanmeldingsformulier kan ingevuld en ondertekend per post verstuurd worden. Nooit eerder mee geweest en interesse? Bezoek onze website of neem contact op per mail: mm.kroon@filternet.nl of telefonisch: 078-6125563.

Commissie vakantieweken voor
mensen met een beperking.

■ **EEN NIEUW BOEK VAN
DS. A. MOERKERKEN**

Op 27 oktober a.s. verschijnt een boek met negen preken van ds. A. Moerkerken. Deze preken zijn tien jaar geleden door ds. Moerkerken in de Moriakerk te Capelle aan den IJssel uitgesproken. De titel van het boek luidt: *'De bruid van Bethlehem'*.

Zoals we gewend zijn van ds. Moerkerken, wordt ook in deze preken de 'schriftuurlijk-bevindelijke waarheid' met een trefzekere woordkeus verrassend eenvoudig gepresenteerd.

Het boek wordt gedrukt in een duidelijke letter, telt 160 blz. en kost € 14,90 (excl. verzendkosten) per exemplaar. Bij een bestelling van vijf of meer exemplaren betaalt u geen verzendkosten. **De opbrengst is volledig bestemd voor onze Theologische School.**

De kerkenraad van Capelle aan den IJssel-West beveelt dit boek van harte in uw belangstelling aan. De preken zijn heel geschikt voor persoonlijk onderzoek en om uit te delen aan uw kinderen, familie en vrienden.

U kunt uw bestelling opgeven bij A.J. Bax, Jan van Kanrede 53, 2901 TA Capelle aan den IJssel / 010-4159137 of bax@klik-safe.nl

■ **DANKWOORD**

Door Gods onverdiende goedheid en trouw mocht ik 40 jaren in onze gemeenten dienen.

Velen waren aanwezig bij de herdenkingsdienst in Geldermalsen. Zeer veel kaarten, brieven en attenties hebben wij ontvangen.

Het is mijn vrouw en mij een behoefte om hiervoor hartelijk dank te zeggen. Ook voor de onderwijzende en hartelijke toespraken van ds. C. Harinck en ds. J.J. Tanis.

Het begrip 'welsprekend' werd uitgelegd. Daarmee wordt niet bedoeld: een vlotte, boeiende stijl van spreken, maar 'goed' spreken. Dat betekent: overeenkomstig Gods Woord spreken in het verkondigen van Wet en Evangelie.

De Heere gaf mij te spreken uit Efeze 3: 8. Paulus mocht zich de allermiste van al de heiligen noemen, maar hij wijst

Christus aan als de Allermeeste: 'de onnaspeurlijke rijkdom van Christus'. Moge de Heere alle eer van alles ontvangen.

ds. M.J. van Gelder

■ VERGADERING ADOPTIE- VERENIGING TE GOUDA

Op **zaterdag 5 november** organiseert de Adoptievereniging Gereformeerde Gezindte (AVGG) haar halfjaarlijkse landelijke bijeenkomst in aula Alpha van De

Driestar, Ronsseplein 1 te Gouda. Aanvang: 14:00 uur door de voorzitter, dhr. C.G. van der Staaij.

Ds. B. Labee hoopt een inleiding te houden over: "Geestelijke adoptie: aanname tot kinderen Gods". Ook belangstellenden zijn hartelijk welkom!

Voor vragen: de secretaris van de vereniging, dhr. J.J. de Graaf, tel. 078-673 5109 (liefst na 20:00 uur), mail-adres info@avgg.nl. Zie ook onze website: www.avgg.nl

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 23 OKTOBER 2011

Aalburg 14.30 uur ds. M. Karens; Alblas-
serdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der
Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds.
W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur
ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 uur ds.
J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. A. Schreuder;
Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds.
L. Terlouw; Beekbergen 10.00 en 19.00
uur ds. M. Joosse; Benthuisen 9.30 en
18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Ber-
kenwoude 19.00 uur ds. P. Mulder; Breda
19.00 uur stud. J. van Laar; Capelle a/d
IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur
ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West
10.00 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; De Valk-
Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van
Boven; Delft 19.00 uur stud. C. van Ruiten-
burg; Deventer 15.30 uur ds. M. Joosse;
Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schip-
per; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P.
Baaijens; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. G.
Heijkamp; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur
stud. J. van Laar; Emmeloord 18.00 uur ds.
J.M. Kleppe; Enschede 16.00 uur ds. D.W.
Tuinier; Enter 9.30 en 18.00 uur ds. D.W.
Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P.
Melis; Goes 9.00 en 15.00 uur leesdienst;
Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements;
's-Gravenhage 16.00 uur ds. G.W.S. Mul-
der; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. J. van
Rijswijk; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds.
A.A. Brugge; Haamstede 10.00 uur ds. C.G.
Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam
9.30 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 10.00 en
16.00 uur stud. A.T. Huijser; Hoedekens-
kerke 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Hoofd-
dorp 16.30 uur ds. J. Driessen; Hoogeveen
19.00 uur ds. A.A. Brugge; Hoogvliet 19.00
uur ds. W. Silfhout; Houten 11.00 en 17.00
uur ds. J.S. van der Net; Kampen 9.30 en
15.00 uur ds. M. Golverdingen; Kapelle-
Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 en
18.00 uur stud. S.W. Janse; Klaaswaal 9.30

en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Krabbendij-
ke 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Kruinin-
gen 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam
10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur
stud. A.T. Huijser; Leiderdorp 16.30 uur ds.
H. Paul; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. R.
Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds.
G. van Manen; Marknesse 19.00 uur ds. M.
Golverdingen; Middelburg-Centrum 9.30
en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middel-
burg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis;
Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Mal-
jaars; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. J.W.
Verweij; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds.
W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 18.30 uur
ds. J. van Rijswijk; Nieuw-Beijerland 9.30
en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp
9.30 uur stud. S.W. Janse en 14.00 uur ds.
J.M.D. de Heer; Nieuwer ter Aa 15.30 uur
ds. B. Labee; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30
uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30
uur ds. G. Beens; Nisse 16.00 uur ds. G.J.N.
Moens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A.
Schot; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00
uur ds. G. Bredeweg; Oostkapelle 9.30 en
15.00 uur ds. J. Karels; Opheusden 10.00
en 18.30 uur ds. M. Mondria; Opperdoes
18.30 uur ds. R. Kattenberg; Poederloijen
18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Poortugaal
9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Putters-
hoek 18.00 uur ds. G. Pater; Rhenen 10.00
en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30
en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridder-
kerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. C.
Harinck; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur
ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en
18.30 uur ds. E. Hakvoort; Rijssen-Zuid
9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Ril-
land-Bath 14.00 uur ds. E. Bakker; Rotter-
dam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. W.J.
Karels en 14.30 uur ds. J.S. van der Net;
Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. G.M.
de Leeuw; Rotterdam-IJsselmonde 14.30
uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk

15.00 uur ds. W.J. Karels; Scherpenisse
9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpen-
zeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure;
Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck;
Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en
19.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 15.00 uur
ds. P. Melis; Spijkenisse 10.00 en 16.00 uur
ds. R. Boogaard; Stolwijk 15.15 uur ds. A.B.
van der Heiden; Terwolde- De Vecht (in
Jacobus Fruytier scholengemeenschap te
Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boe-
der; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30
uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur
ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J.
van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds.
A.J. de Waard; Veen 15.00 uur ds. M.J. van
Gelder; Veenendaal 15.30 uur ds. A. Ver-
schuure; Vlaardingingen 10.00 en 16.30 uur
stud. C. van Ruitenburg; Vlissingen 16.00
uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 14.00
uur ds. D. de Wit; Werkendam 10.00 en
18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur
ds. E. Hakvoort; Woerden 10.00 uur ds. H.
Paul en 19.00 uur ds. W. Visscher; Yerseke
9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist
10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld;
Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S.
Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds.
G. Pater; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 25 OKTOBER 2011

Aalburg 19.30 uur ds. J. Driessen; Andijk
19.30 uur ds. J. van Belzen; Hendrik-Ide-
Ambacht 14.00 uur ds. M. Joosse; Naald-
wijk 19.45 uur ds. G. Mouw; Nieuwdorp
19.30 uur ds. W. Silfhout; Ooltgensplaat
19.30 uur ds. B. van der Heiden; Put-
tershoek 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld;
Sprang-Capelle 19.30 uur ds. M. Mondria;
Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. C. van
Krimpen; Stolwijk 19.30 uur ds. C.A. van
Dieren.

■ WOENSDAG 26 OKTOBER 2011

Berkenwoude 19.30 uur stud. S.W. Janse;
Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.30
uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-
West 19.45 uur ds. J. Schipper; De Valk-
Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven;
Enschede (dankdag) 15.00 en 19.30 uur
ds. K. Boeder; Groningen (dankdag) 14.30
en 20.00 uur ds. A.A. Brugge; Hardinxveld-
Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hel-
levoetsluis (dankdag) 14.30 en 19.30 uur
ds. L. Terlouw; Hoofddorp 19.45 uur ds. A.
Schot; Katwijk aan Zee (dankdag) 15.00 en
19.30 uur ds. M. Mondria; Leerdam (dank-
dag) 10.00 en 19.30 uur ds. M. Karens en
15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Leiderdorp
19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Marknesse
19.30 uur ds. D. de Wit; Opperdoes 19.30
uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmon-
de (dankdag) 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds.
G.M. de Leeuw; Scherpenisse 19.30 uur ds.
E. Bakker; Soest (dankdag) 15.00 en 19.30
uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 19.45 uur

ds. J.S. van der Net; Wierden (dankdag) 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 19.30 uur ds. C. Hogchem.

■ DONDERDAG 27 OKTOBER 2011

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Dinteloord 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Kampen 14.15 uur ds. J.W. Verweij; Ouddorp 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Waarde 19.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Wageningen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Zwijndrecht 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ VRIJDAG 28 OKTOBER 2011

Kootwijkerbroek 13.45 uur ds. G. Beens.

■ ZATERDAG 29 OKTOBER 2011

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur (hervormingsdienst) ds. W. Silfhout; Houten 19.45 uur (hervormingsdienst) ds. J.S. van der Net.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 23 OKTOBER 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. G. v.d. Breevaart.

■ EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-16.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Van harte welkom in onze evangelisatiepost. Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10.00 uur tot 16.00 uur. U kunt bij ons ook terecht voor boeken en CD's. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Per mail bestellen kan ook: cvleenen@kliksafe.nl Bekijk ook eens onze site: www.bijsimondeloier.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dins-

dag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u. Het inlooptcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornsestraat 228, Den Haag. Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

De "Rehoboth Christian School" in Norwich, Ontario Canada heeft in het schooljaar 2012/2013 een aantal **vacatures** voor leerkrachten. Het betreffen functies in het basis- en voortgezet onderwijs. Als u meer informatie wilt, kunt u contact opnemen met de directeur Mr. John Heikoop. Bel 001-5198632403 of email naar johnh@rcsnorwich.com. Als u een sterke verbondenheid en verlangen voelt om op een Christelijke school les te geven, verzoeken wij u uw sollicitatiebrief en CV te richten aan onze personeelsvoorzitter, Mr. Andy Stubbe. Dit kan via email hr@rcsnorwich.com of per fax 001-5198633984.

Wolphaartsdijk, Papeweg 32.

Weet u nog hoe fijn uw vakantie in Zeeland was? Kom er nu permanent wonen!! (dat kan nu zelfs nog met 4% korting op de kosten koper) Wolphaartsdijk is een aantrekkelijk dorp in de directe omgeving van het Veerse Meer en op slechts 6 km afstand van de winkelstad Goes. BOOT makelaars biedt hier, versholten tussen het groen en op loopafstand van KERK en SCHOOL, een heerlijk, karakteristiek vrijstaand huis met garage, heerlijke tuin en o.a. woonkeuken en 5 slaapkamers + studeerkamer, te koop aan. Meer informatie en foto's op www.bootmakelaars.nl

(Tele)communicatie

Netwerken

Beveiliging

Audio

Lagarde

Voor een klinkend
resultaat!

Dorpsstraat 102 • 3881 BE Putten • (0341) 37 57 57 • www.lagarde.nl

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

Juf zoekt zelfstandige **woonruimte** in Barneveld of omgeving.
Tel: 06-10779485

Een economisch welvarend China?
Ja zeker, maar... voorgangers hebben het erg moeilijk!

Maakt u hun studie mogelijk?

Stort uw bijdrage op

rekening 32 06 66

t.n.v. Stichting China

Postbus 1150

3900 BD Veenendaal

Elke dag op zoek naar werk

In de winter komt Arman uit Armenië vaak met lege handen thuis. Hoe moet je dan zeven monden voeden?

Kijk op www.winterhulp.nl

Geef op banknr. 16.10.04.555 o.v.v. Winterhulp

Kom over en help

Dag/logeeropvang voor ouderen en gehandicapten in Edeveen. Voordelig tarief!
www.spiraeahofje.nl

Te huur in **Norwich/Ontario** (Canada) gemeubileerde vakantie-woning met 4 slaapkamers
Info A. Boeder Tel. 0015198635495
of norwichantiques@nor-del.com

Te koop gevraagd:
“**Offeranden des geklanks**”
deel 1 t/m 5 van ds. J. van Haaren.
Zeer goede prijs!
Tel. 06-52339516

Vak.won. t.h. in **ZEELAND**,
schoon, ruim en sfeervol!
www.boerderijvakantiezeeland.nl
Tel: 0113-302209

6-daagse samenzangreis naar Israël D.V. ma. 11 t/m za. 16 juni 2012

Met deze reis gaan mee: ds. A. Schot en organist Pieter Heykoop. Met aandacht voor het werk van het Deputaatschap voor Israël. Na de mooie reis van afgelopen zomer (zie onze website en de Israëlbode september) kwam er veel vraag naar een vervolgreis van 6 dagen. We bezoeken deze dagen o.a. het meer van Galilea en Jeruzalem. En zien o.a. historisch Ceasarea, berg Karmel, Haifa, Acco, Banias, de Golan hoogvlakte, de Jordaan vallei, de orthodoxe wijk Mea Shearim. Met hotelreserveringen aan de Middellandse Zee en aan het meer van Galilea. Tijdens de reis zullen we enkele keren in diverse kerken. We hebben Maarten Dekker een avond uitgenodigd om iets van zijn werk in Israël te vertellen. Inmiddels hebben we ruim 30 aanmeldingen voor deze reis, u kunt zich nog steeds opgeven. Wees er aub op tijd bij, want het aantal plaatsen is beperkt. De deelnameprijs bedraagt € 1.165,-. Dit is inclusief o.a. vervoer naar Schiphol en weer naar huis, foelen in Israël, lunches, alle excursies en excursiegelden, Nederlands sprekende gidsen. De opstaproutes zijn: Rijssen>Beekbergen>Barneveld>Schiphol. En Goes>Krabbendijke>Ridderkerk> Schiphol. Voor het complete programma zie onze website.

Psalmen zingen in Parijs, 2-daagse samenzangreis St. Eustache D.V. vr. 18 en za. 19 mei 2012

Met deze reis gaan mee: ds. C. van Krimpen en organist Pieter Heykoop. Op vrijdagmorgen rijden we naar Parijs en hopen daar rond 13.00 uur aan te komen. Middels een stadstour zien we veel van deze stad en er is gelegenheid om zelf vrij te vertoeven. Vrijdagavond zingen we in de beroemde St. Eustache. Deze kerk is onder ons vooral bekend vanwege het schitterende vijfklaviers orgel van de Nederlandse orgelbouwer Van den Heuvel. Op zaterdag wordt u met de bus naar Montmartre gebracht. U kunt hier gezellig winkelen, een kopje koffie drinken op de Place du Tertre of de Sacré Coeur bezoeken. Om 13.00 uur rijden we terug naar Nederland. De deelnameprijs bedraagt € 169,- p.p. Dit is inclusief o.a. touringcarvervoer, stadstour Parijs, entree kerk, hotelovernachting met ontbijt. De aanmeldingen zullen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. In verband met de hotelreserveringen adviseren we u voor 1 december te boeken. Opstapplaatsen Barneveld, Ridderkerk en Goes. Zie alle info op onze website.

BURGTours - Margrietstraat 30 - 4401 EZ Yerseke

E-mail: info@burgtours.nl - tel. 0113-573681 - mob. 06- 22 29 67 33 - www.burgtours.nl

't Boekenhoekje
Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken	Theologische werken	Cadeau-artikelen
Kinderboeken	Verklaringen van	CD's
Bijbels	Bijbel, Catechismus e.a.	Muziekcassettes
(Statenvertaling)	Levensbeschrijvingen	Bladmuziek
Psalmboeken	Diverse wenskaarten	

Kom gerust eens snuffelen in onze gezellige winkel

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring
in zaal- en kerkorgels

Stolk orgels

NIJWERKERK A/D IJssel
Vrijheidsaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Jantine den Uijl, praktijk voor psychosociale hulpverlening en contextuele therapie - Capelle aan den IJssel

- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedondersteuning
- Verlies - en rouwverwerking
- Weinig zelfvertrouwen, laag zelfbeeld en faalangst
- Andere vragen waar u/ij 'mee zit' en over wilt spreken

In het najaar start D.V. een gespreksgroep voor partners van mannen met een (vermoedelijke) seksverslaving.

Hiernaast bieden wij communicatie, vaardigheids- en huwelijks trainingen in groepsverband.

Info en aanmelding: www.jantinedenuijl.nl
Telefoon: 06-4385 8508 of 06-1814 3900

Winst uit Verlies

Steun en troost vanuit Gods Woord bij kanker!

Landelijke Contactdag in Woerden
D.V. zaterdag 5 november a.s.
Spreker ds. W. Silfhout
Meer Info & Opgave:
www.winstuitverlies.nl
of 0341-250434

Ambtskleding
2- of 3-delige kostuums, preekjassen overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums
jacquets, gilets, schoenen, accessoires

Geerts
herenkleding Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Ambtskleding
Koorkleding
Rouwkleding

Klamar's FASHION

Klaas Leendert en Marian Blok
's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

AANBIEDINGEN!
DeRooBoeken.nl

'Zondagboek'
Speciaal voor kinderen

52 zondagen met bijbelverhalen, opdrachten en vragen.

Een wegwijzer voor het hele gezin!

Leeftijd c.a. 4 - 14 jaar

Te bestellen via:
fam.kuzee@gmail.com
0113-502941

Zondagboek

Wegwijzer voor het gezin

12,50

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele aanbiedingen online!

- Professioneel advies
- Vakkelijk geleid
- Scherpe prijzen
- Wandtegels
- Vloerverwarming

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Prachtige chalets en bungalows
in Voorthuizen en Rijssen/Holten

Vraag onze vernieuwde brochure aan.

... heel eigen

(0548) 36 52 24, www.casafamilia.net

Bjanssen Begrafenisverzorging

Begrafenisverzorging op
de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

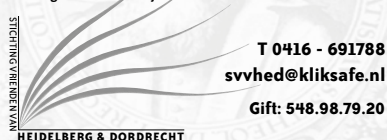
Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

**HELP MEE DE
WAARHEID TERUG
TE BRENGEN
IN DUITSLAND**

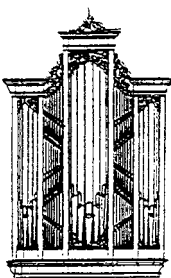

Ziet u mogelijkheden om tijdens uw verblijf in
Duitsland een of meer van onze vertaalde oudva-
ders weg te geven? Als tegengif tegen het heersende
Humanisme en Modernisme? Kijk dan op onze web-
site www.svvhed.org voor de boeken, of bestel een
catalogus/infoboekje.

T 0416 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

H Heijkop's
Houtsnijwerk

Voor al uw trouwteksten,
in hout uitgesneden

Hofstraat 3 Tel. 0418-551383
5317 JM Nederhemert 06-25110405

Ook kunnen wij Bijbelse taferelen
voor u verzorgen

www.houtsnijwerk.nl

Orgelcentrum Andante is dealer van JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

In onze beide winkels is een ruim
assortiment aan bladmuziek in zowel
notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL
Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851

Oranjestraat 6, RIJSEN
Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Meditaties aan:

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning** aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portkosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan

kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlengen

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnderland.nl www.rpnderland.nl

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommersdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

RIDDERKERK

Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD

Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)

Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:

0180 - 42 69 55

of kijk op www.psychbrouwer.nl

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging
van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

• DIVERSE BLOKFLUITEN

• MUZIEKSTANDAARDS

• ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST

06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

WWW.MULDERMUZIEK

INSTRUMENTEN.NL

Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met

Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

GEDENK DEN SABBATDAG, DAT GIJ DIEN HEILIGT.

Hoe lief is u de dag des HEEREN?

Of steun ons
met een gift:
ING
878.628

Allerlei wetgevingen in ons land hebben er mede toe bijgedragen dat de zondag meer en meer als een gewone dag wordt gezien. Heeft dat ons nog wat te zeggen?

Het is onze dure plicht om de dag des HEEREN waar te nemen zoals de HEERE het Zelf ingesteld heeft in Zijn Woord.

Fred. van de Paltshof 15,
3911 LA Rhenen.

Antwoordnummer 2218,
3900 ZB Rhenen

Onze vereniging probeert - onder de inwachting van Gods zegen - landelijk de zondagsonthelving te bestrijden en de zondagsrust te bevorderen. Voor slechts 1 euro per jaar bent u lid van de vereniging. U kunt voor opgave naar ons kantoor bellen, faxen of mailen. Of stuur een briefkaartje naar ons antwoordnummer. Bij voorbaat hartelijk dank!

Tel. 0317-614398 • Fax. 0317-616044 • info@verenigingzondagsrust.nl